

EINDEJAARSBIJENKOMST ANTHOS

‘Explosieve groei middenklasse

Op donderdag 19 december organiseerde belangenorganisatie Anthos haar eindejaarsbijeenkomst bij Corpus in Leiden. Het jaarlijkse evenement trok ook dit jaar weer een grote zaal vol mensen. Voorzitter Henk Westerhof zette op een rij wat er tot nu toe is gerealiseerd van het regeerakkoord. Gastspreker en voormalig minister van Financiën Jan Kees de Jager deelde persoonlijke ervaringen en mondiale trends met zijn gehoor. ‘Ik zie vooral kansen voor de export in groeiemarkten China en India.’

Tekst: Monique Ooms
Fotografie: René Faas

Het regeerakkoord bracht voor de sector vier belangrijke veranderingen met zich mee, stelt Anthos-voorzitter Henk Westerhof. “Daarbij gaat het om het opheffen van het Productschap Tuinbouw en het overhevelen van publieke taken naar het ministerie van Economische Zaken, de reorganisatie van zelfbesturende organen, de versterking van de economische relaties en de samenwerking in het kader van het Topsectorenbeleid.” Westerhof loopt deze onderwerpen in zijn betoog langs, te beginnen met het wegvallen van de productenbedrijfschappen. “Vanuit het collectief hadden we 64 miljoen euro te besteden voor de

tuinbouw, die collectiviteit is weggefallen. Voor zaken als promotie, kwaliteit, arbeid, milieu en projecten kun je vervangende private financiering organiseren, maar voor het onderwerp plantgezondheid ligt dat lastiger. Plantgezondheid raakt de hele sector, maar hoe organiseer je onderzoek in de huidige situatie en wie betaalt dit onderzoek? PPO is inmiddels behoorlijk leeggelopen en daarmee lekt er ook kennis weg.”

CONCURRENTIEPOSITIE

Westerhof benadrukt nog maar eens dat dit een slechte zaak is voor de sector. “Onze concurrentiepositie staat op het spel, daarbij zijn fundamenteel en strategisch onderzoek van groot belang. De handel moet daarin dus willen blijven investeren.” Een nieuwe ontwikkeling zou

kunnen zijn dat via een ‘Algemeen Verbindend Verklaring’ ondernemers - als de meerderheid daar voor is - worden verplicht om geld af te dragen voor onderzoek. “Belangrijk is dan wel dat wordt vastgelegd over welke thema’s dat gaat, in welke structuur dit wordt gegoten en hoe het draagvlak wordt gemeten. Maar ook: hoe groot dit draagvlak dan moet zijn.”

De term ‘zelfbesturende organen’ zal bij veel mensen in de zaal vraagtekens hebben oproepen. Westerhof legt uit: “Dit zijn instellingen die vallen onder het Rijk en een overheidstaak uitvoeren, zoals de BKD, het Kwaliteitscontrolebureau, Nak en Naktuinbouw. Organisaties waar veel kennis zit, bijvoorbeeld over het fytosanitair beleid. Als deze organisaties tot het publieke domein gaan behoren, wat zijn dan de gevolgen?” Anthos laat hier onderzoek naar doen door de Radboud Universiteit. Dit onderzoek moet onder meer helder maken wat het verschil zal zijn tussen publiek en privaat, maar ook of samenvoeging van de diensten mogelijk is en hoe dan. Helder is dat de tarieven niet omhoog mogen, ieder zijn eigen identiteit en zijn eigen werkerrein behoudt.

NIJWE STICHTING

De Anthos-voorzitter is blij met de support van de overheid, bijvoorbeeld in de vorm van handelsmissies. “In China hebben we goede zaken kunnen doen.” Vanuit de gedachte ‘samen zijn we sterker’ hebben verschillende instellingen in de sector de handen ineengeslagen voor de oprichting van een stichting: Dutch Horticultural Trade Board. “Door onze activiteiten te clusteren, kunnen we effectiever werken.” Vanuit het Topsectorenbeleid stelt het Rijk 17 miljoen euro in het vooruitzicht voor de tuinbouw (met name onderzoek) en de branche van het uitgangsmateriaal. “Maar, waar blijft nu de bijdrage vanuit de sector. We zullen zelf ook moeten investeren om meer mogelijk te kunnen maken.”

Westerhof gaat ook in op de stand van zaken rond markttoegang. “We doen ons best om aan de eisen van landen als China, Taiwan, Israël, de VS en het Verenigd Koninkrijk te voldoen, maar veel markten vinden toch dat het nog beter moet. Steeds meer landen eisen dat producten uit een ‘pest free area’ komen, anders weigeren ze de toegang.” Westerhof noemt 0-tolerantie ‘zothed’ en ‘niet van deze tijd’. “Toch zullen we met de hele keten - productie, handel en keuringsdiensten - op een hoger niveau moeten gaan acteren.”

Als uitsmijter van zijn betoog gaat Westerhof nog langs wat heilige huisjes. “Het belang van de

Henk Westerhof: ‘Ook de sector moet investeren’

biedt kansen voor de sector'

keten komt steeds centraler te staan. Zullen in dat kader KAVB en Anthos uiteindelijk één worden? Wellicht samen met LTO, VGB en Plantum? Daarin zullen we het belang van de ondernemer centraal moeten stellen."

WERELDLEIDER

Oud-staatssecretaris en minister van Financiën Jan Kees de Jager toont zich een energieke en inspirerende spreker. Daarbij blijkt hij ook nog eens een link met de groensector te hebben: zijn vader was voorzitter van de fruitveiling in Kapelle. "Ik ben opgegroeid in de coöperatieve wereld." Al tijdens zijn studie economie en recht startte hij zijn eigen bedrijf in e-commerce, samen met een compagnon. Hij parkeerde zijn business tijdens de periode dat hij in de politiek zat. Met smaak verhaalt hij over zijn belevenissen in die periode. Dat hij - nog maar een jaar staatssecretaris - door omstandigheden bij Bush aan de overlegtafel belandde met alle belangrijke wereldleiders en zelf 'wereldleider voor anderhalve dag' was. En hoe een losse opmerking over 'een grootscheepse inval bij alle wokrestaurants in Nederland' door zijn team was opgevat als 'een opdracht' die snel daarna tot uitvoer werd gebracht.

Zijn overheidsperiode verbreedde zijn visie op de ontwikkelingen in de wereld, hoe die samenhangen met Nederland en hoe wij daar als handelsnatie van kunnen profiteren. Over de crisis merkt hij op: "Deze crisis heeft een permanent gat geslagen in de economie. En hoewel we in 2017 weer op het niveau van 2008 zijn, zijn de overheidskosten intussen boven de belastinginkomsten uitgestegen. Ook de arbeidskosten in Nederland zijn sterk gestegen, met zo'n 48%

Jan Kees de Jager: 'De wereldmachten gaan verschuiven naar China, India en Afrika'

in de laatste tien jaar." Zijn visie: "Via innovatie moeten we de arbeidsproductiviteit verder verhogen, daar valt winst te behalen. Verder moeten we de focus verleggen van bulk naar specialiteit. Door te focussen op bulk, ga je het op termijn verliezen van andere landen die goedkoper kunnen produceren."

TRENDS

Wil je als bedrijf nog kunnen meedoen in de huidige en toekomstige economie, zul je de digitaliseringsslag moeten maken. Dat weet de ondernemer De Jager - die nu weer terug is bij zijn e-commerce bedrijf - als geen ander. "Om even

aan te geven hoe snel dit gaat: 90% van alle data is van de laatste twee jaar. Het gaat erom dat je die data kunt omzetten in bruikbare informatie waarmee je je concurrentiepositie kunt versterken. Dat geeft je een voorsprong op anderen." De Jager zet wat trends op een rij: het toenemende belang van mobiele apparatuur, werken in de cloud, e-commerce en het groeiende belang van internet. Andere belangrijke trends zijn demografische ontwikkelingen zoals de vergrijzing, de bevolkingsgroei, de verstedelijking en de explosieve groei van de middenklasse.

"Nu zijn er wereldwijd 1,8 miljard middenklassers, naar verwachting zijn dat er 5 miljard in 2030. Dit is een groep veeleisende consumenten met een geheel eigen koopgedrag." De Jager wijst erop dat met name in China en India de middenklasse sterk groeit. "Hier liggen dus kansen, ook voor u." De Jager laat verder aan de hand van een wereldkaart zien hoe de wereldmachten de komende tijd gaan verschuiven: opkomende economieën zoals India, China en Afrika worden belangrijker. Zo gek is dat niet, in 1820 vertegenwoordigden China en India samen 50% van de wereldeconomie. De Jager ziet in deze ontwikkelingen vooral kansen voor het bollenvak. "Met name in de exportlanden is veel groei te verwachten, specifiek door de groei van die middenklasse. Dat is uw doelgroep." Ter aansporing van de sector verwijst hij nog naar een uitspraak van een bevriende ex-coureur: "Weet je waarom je een rem hebt in de auto? Zodat je heel hard gas kunt geven."

